आंतरराष्ट्रीय बहुभाषिक शोध पत्रिका

प्रिंटिंग एरिया

Printing Area International Interdisciplinary Research Journal in Marathi, Hindi & English Languages

November 2017, Issue-35, Vol-03

Editor
Dr. Bapu g. Gholap
(M.A.Mar.& Pol.Sci.,B.Ed.Ph.D.NET.)

Co-Editor
Dr. Ravindranath Kewat
(M.A. Ph.D.)

"Printed by: Harshwardhan Publication Pvt.Ltd. Published by Ghodke Archana Rajendra & Printed & published at Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.,At.Post. Limbaganesh Dist,Beed -431122 (Maharashtra) and Editor Dr. Gholap Bapu Ganpat.

Reg.No.U74120 MH2013 PTC 251205

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
At.Post.Limbaganesh,Tq.Dist.Beed
Pin-431126 (Maharashtra) Cell 07588057695,09850203295
harshwardhanpubli@gmail.com, vidyawarta@gmail.com

All Types Educational & Reference Book Publisher & Distributors / www.vidyawarta.com

Principal
Jawahar Arts, Science & Commerce College
Anadur, Tal. Tuljapur, Dist. Osmanabad.

24) A HUNDRED LANGUAGE APPROACH: A BLENDED PSYCHO SOCIAL LEARNING ENVIRONMENT
Sr. Rosily Theckanath, Assam || 130

25) Women's Role in Panchyati Raj: A Sociological Study of Sonipat District (Haryana)
SUMAN, Rohtak || 134

26) A STUDY OF BENEFICIAL AND NON BENEFICIAL USES OF INTERNET
Dr. Vibha Laxmi, Meerut, U.P. || 140

27) "शेतकरी आत्महत्या एक दाहक वास्तव"
डॉ. सुनदा एकनाथराव आहेर, बीड || 145

28) [illegible]
प्रा. डॉ. के. के. अहिरे, भुसावळ || 147

29) [illegible]
श्रीमती बोवडे वैशाली अरुणराव-डॉ. राजशेखर नळगे, जि.उस्मानाबाद || 150

30) [illegible] काव्यातील [illegible]
प्रा. मेघा पंढरीनाथ वारोले, भुसावळ || 154

31) [illegible]
डॉ. संभाजी संतोष पाटील, शिंदखेडा, जि. धुळे || 157

32) [illegible]
प्रा.घनश्याम एम.राऊत-डॉ. प्रदिप डी. घोंगडे, गडचिरोली || 160

33) [illegible]
प्रा डॉ संदिप नामदेवराव शिंदे, वाशिम, महाराष्ट्र || 163

34) [illegible]
शारदा विजयकुमार सोळंके--प्रा.डॉ.सुनिल डी.शिंदे, परभणी || 166

35) [illegible]
डॉ० तिलकराज अण्डोला || 169

Principal
Jawahar Arts, Science & Commerce College
Anadur, Tal. Tuljapur, Dist. Osmanabad.

149

ISSN: 2394 5303 | Impact Factor 4.002(IIJIF) | Printing Area International Research journal | November 2017 Issue-35, Vol-03 | 0150

29

जागतिकीकरण आणि मराठी स्त्रीकथा

श्रीमती बोबडे वैशाली अरुणराव
संशोधक विद्यार्थी

डॉ. राजशेखर नळगे,
सहयोगी प्राध्यापक (मराठी विभाग)
जवाहर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,
अणदूर ता तुळजापूर जि उस्मानाबाद

****

सारांश:-

जागतिकीकरण १९९० नंतर आले पण साधारणपणे १९९० च्या अगोदरच जागतिकीकरणाचे पडसाद उमटू लागलेले होते. [illegible] 'जागतिकीकरण म्हणजे देशाची अर्थव्यवस्था जागतिक अर्थव्यवस्थेशी जोडणे होय.'

या जागतिकीकरणाने स्त्रीच्या स्थानात [illegible] आर्थिक, [illegible] स्वातंत्र्य वाढले. समाजाचा [illegible] विचाराच्या संकल्पना बदलल्या [illegible] स्त्रीच्या कथा लेखनावर काय परिणाम झाला? [illegible] 'जागतिकीकरण आणि मराठी स्त्रीकथा' या शोधनिबंधात करणार आहे.

जागतिकीकरणामुळे [illegible] व्यक्तिमत्त्व, [illegible] अनुभव [illegible] जागतिकीकरणाचा विचार [illegible] आलेल्या परिणाम या सर्वांचा अभ्यास मराठी स्त्री कथाद्वारे या शोधनिबंधात करणार आहे.

महत्त्वाचे शब्द (Key words) :-

जागतिकीकरण, स्त्रीकथा, समाजाचा स्तर, स्त्रीचे स्थान, [illegible] संबंध

प्रास्ताविक

आजचा काळ हा जागतिकीकरणाचा काळ आहे. जागतिकीकरण म्हणजे [illegible] साधारणपणे १९९० नंतर [illegible] ही प्रक्रिया [illegible] आर्थिक [illegible] आले. पण जागतिकीकरण फक्त आर्थिक [illegible] धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, [illegible] अशा विविध [illegible] निर्माण झाले.

या जागतिकीकरणामुळे [illegible] समाजाच्या [illegible] वर्गाच्या आर्थिक व सामाजिक [illegible] [illegible] शिक्षणामुळे, [illegible] [illegible] कथा [illegible] जागतिकीकरणाचे [illegible] परिणाम [illegible] घेतला आहे.

शोध निबंधाचा उद्देश:-

१) जागतिकीकरण ही संकल्पना समजून घेणे.

२) जागतिकीकरणामुळे बदलणाऱ्या मराठी लेखिकांच्या [illegible] कथांतील अनुकूल-प्रतिकूल परिणामांचा शोध घेणे.

३) मराठी [illegible] शोध घेणे.

संशोधन पध्दती:-

[illegible] आहे. [illegible] कथासंग्रह, [illegible] दुय्यम साधनांचा उपयोग केलेला आहे.

जागतिकीकरणाची संकल्पना :-

जागतिकीकरणाचा [illegible] उदारीकरण, खाजगीकरण व जागतिकीकरण असा साधारणपणे क्रम

Principal
Jawahar Arts, Science & Commerce College
Anadur, Tal. Tuljapur, Dist. Osmanabad

[illegible]

जागतिकीकरणाच्या व्यापार/उद्योगांवर झालेला परिणाम:-

[illegible]

... ते पर्यायाने स्त्रियांवरही परिणाम करतात. [illegible]

जागतिकीकरणामुळे स्त्रीचे बदललेले अनुभवविश्व:-

आजची आधुनिक स्त्री नोकरी, करिअर यांच्यापुढे घर, संसार, मुलं यात [illegible] ... या कथेत मांडले आहे. या कथेतील [illegible]

[illegible]

Principal
Jawahar Arts, Science & Commerce College
Anadur, Tal. Tuljapur, Dist. Osmanabad.

[illegible]

Principal
Jawahar Arts, Science & Commerce College
Anadur, Tal. Tuljapur, Dist. Osmanabad.

151

गल्याप्रमाण लोक परदेशात जाऊ लागली आहेत. पालक मात्र मुलगा परत येणार या आशेकडे डोळे लावून बसतात. निलिमा बोरवणकर यांच्या 'झळाळ' या कथासंग्रहातील 'द ब्रोगन विथ द एंड इन माइंड' या कथेत परदेशात शिकण्याची, नोकरी करण्याची, स्थिर होण्याची मुलांची धडपड व मुलांच्या परतीकडे डोळे लावून बसलेल्या पालकांचा झालेला अपेक्षाभंग लेखिकेने मांडलेला आहे. परदेशात राहण्यासाठी मुलं वेगवेगळा मार्ग निवडताना दिसतात. या कथेतील अभिजित हा त्याच्या आई वडिलांना म्हणतो. "स्टुडंट व्हिसाची थोडी मुदत राहिलीय, जॉब मिळवायला कितीही धडपडलो तरी मिळेना [illegible] नेमके रमझान कडमडले. बॅक परमिट देणार नीव शोधून [illegible] सोडण्यात परताव लागले नाही पुढचा प्रश्न काय करायचं? [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मांडलेली आहे.

निष्कर्ष :-

१) बहुतांश कथांतील अनुभवविश्व हे स्त्रीकेंद्री आहे.

२) [illegible] अनुभवानुसार माजोशी भाषाशैली [illegible] [illegible] दिसून येते.

३) विविध क्षेत्रात कार्यरत असणाऱ्या लेखिकांनी स्वतःच अनुभव कथेत मांडल्यामुळे कथेला परीघ लाभला आहे.

४) जागतिकीकरणामुळे [illegible] [illegible] माणसापासून दूर आहेत हे कथेतून प्रकर्षाने जाणवते.

५) [illegible] [illegible] [illegible] कथेतून मांडले आहे.

समारोप :-

'जागतिकीकरण आणि मराठी स्त्रीकथा' या शोधनिबंधात [illegible] कथांचा अभ्यास केलेला आहे. जागतिकीकरणाचा परिणाम प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्षपणे मानवी जीवनावर झालेला आहे. जागतिकीकरणाचा सर्वात मोठा परिणाम उद्योगधंदे व व्यापारावर झाला. मोठमोठे मॉल्स निर्माण झाले, फॅशन व चंगळवाद वाढला. तसेच हलकेपणाची जागा धीटपणाने घेतली. जागतिकीकरणाचा एकूण समाज व्यवस्थेवर खोलवर परिणाम झाला. हे लेखिकांनी त्यांच्या कथेतून मांडले आहे.

संदर्भ सूची :-

१) डॉ. शरद गायकवाड (संपा.):'जागतिकीकरण आणि मराठी साहित्य', पृ. १६३

२) प्रा. [illegible] ए. आर.:'भारतीय अर्थव्यवस्था', विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगपुरा औरंगाबाद, सुधारित आवृत्ती २०१३

३) [illegible]:'डालांग', दिलीपराज प्रकाशन प्रा. लि., प्रथमावृत्ती २०१२, पृ २२२

४) [illegible], प्रथमावृत्ती, २०१० [illegible]

५) निलिमा [illegible] 'मवलाल', [illegible], प्रथमावृत्ती, २०१५, पृ १५०

६) [illegible]:'केव्हा तरी पहाट', अक्षता प्रकाशन, प्रथमावृत्ती २०११, पृ.१९०

७) माधुरी [illegible]:'कळत आले तरी', अक्षता प्रकाशन, प्रथमावृत्ती २००७, पृ.४३

८) निलिमा बोरवणकर:'झळाळ', विजय प्रकाशन, प्रथमावृत्ती, २०१३, पृ १३८.

□□□

Principal
Jawahar Arts, Science & Commerce College
Anadur, Tal. Tuljapur, Dist. Osmanabad